

Onbegrensd

Voorwoord

Zorg op maat voor kinderen en jongeren met psychische problemen

De patiënt staat centraal in onze gezondheidszorg. Om onze gezondheidszorg voor alle patiënten toegankelijk, kwaliteitsvol en duurzaam te maken, moeten we actie ondernemen.

Daarom verwachten we de komende jaren een aantal grote hervormingen. Zoals de hervorming van het gehandicaptenbeleid, de ziekenhuisfinanciering van zowel de nomenclatuur als de geestelijke gezondheidszorg. In dit laatste domein is er een tijdje geleden een belangrijke stap vooruit gezet. Er komen maatregelen om kinderen en jongeren met psychische problemen beter te helpen.

De federale en regionale ministers van Volksgezondheid hebben in de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid de 'Gids naar een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren' goedgekeurd. De gids bevat een algemeen kader en 36 concrete acties. Als Liberale Vereniging van Personen met een handicap zullen wij deze ontwikkelingen op de voet volgen.

De gids definieert een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren. Cruciaal is dat het nieuwe beleid, integratie en continuïteit in de acties van alle betrokken zorgactoren nastreeft. De kans dat je zelf of iemand in je omgeving geconfronteerd wordt met geestelijke problemen is vrij groot.

Eén op drie mensen, en samen met hen hun familie en vrienden, krijgen in hun leven af te rekenen met psychische problemen zoals stress op het werk of een burn-out. 75 % van de psychische problemen waarmee volwassenen geconfronteerd worden, is te wijten aan trauma's of negatieve ervaringen uit hun jeugd. Als kinderen en jongeren sneller en beter aangepaste hulp krijgen, kunnen we hopen dat zij later geen beroep hoeven te doen op residentiële hulp.

Je herinnert je nog het meisje uit het journaal met zware psychische problemen dat geen directe hulp kon krijgen en bij gebrek aan opvang dan maar moest overnachten in de gevangenis? Dit kan niet. Daarom ben ik blij dat het beleid iets doet om zo'n wantoestand te voorkomen.

Als kinderen en jongeren snel en doeltreffend hulp krijgen, vermijden we een aantal schrijnende crisissituaties. Daarom is het belangrijk dat het aanbod (thuisbegeleiding, bestaande crisismeldpunten, residentiële opvang en ambulante hulp) goed op mekaar wordt afgestemd.

Niet alleen ons gezondheidszorgbeleid wordt hervormd. Je hebt ongetwijfeld al gemerkt dat ons ledenblad "Onbegrensd" sinds de vorige twee edities in een nieuw jasje zit. Nu is ook onze website vernieuwd.

Neem alvast een kijkje op www.lvph-lm.be. Bezoek ook onze facebookpagina: [lvph vzw fanpage](https://www.facebook.com/lvphvzw).

Geert Messiaen
Voorzitter LVPH

Contacteer LVPH

Livornostraat 25 - 1050 Brussel

02 542 86 25 - lvph@mut400.be - www.lvph-lm.be

Interview met Pieter Ghijssels, consulent toegankelijkheid bij de Vlaamse Overheid, dienst Toerisme Vlaanderen

Binnen zijn organisatie is Pieter vooral bezig met netwerking en communicatie. Toegankelijkheid in de brede zin van het woord is voor hem belangrijk. Hij is een gepassioneerd verteller. Schrijft graag en wisselt graag van gedachten over toegankelijkheid. Zelfs in zijn vrije tijd is hij tegenwoordig veel bezig met toegankelijk reizen. In de inkomhal van het bureau van Toerisme Vlaanderen op de Grasmarkt in Brussel komt Pieter naar me toe. Hij loopt met krukken, maar voor langere afstanden heeft hij een rolstoel nodig.

LVPH: Wat betekent toegankelijkheid voor Toerisme Vlaanderen?

Wij zien toegankelijkheid in de ruime zin van het woord. Toegankelijkheid moet er zijn voor iedereen. Toegankelijkheid is een vorm van kwaliteit. Vlaanderen 'als vakantie-land' waar iedereen kan genieten. Het is meer dan alleen een rolstoelvriendelijke kamer in een hotel. Toegankelijkheid gaat over een globaal plan van aanpak. Zowel wat gebouwen, informatie als klantvriendelijkheid betreft. Toegankelijkheid is nodig voor mensen die zorg nodig hebben. Zelfs in een hotel moet

het mogelijk zijn om bijvoorbeeld een verstelbaar bed of verpleging te vinden voor wie daarnaar vraagt.

Wij vertrekken niet zozeer vanuit de gedachte: 'waar gaat iemand met een beperking naartoe?'. Maar wel: 'wat willen mensen zien in een bepaalde streek?'. Daarrond maken we een toegankelijkheidsplan.

Naar aanleiding van 100 jaar grote oorlog hebben we ons afgevraagd wat mensen willen zien in de westhoek. De brochure "100 jaar Grote Oorlog, toegankelijk voor iedereen" bevat alle info over toegankelijke bezienswaardigheden, maar ook restaurants en cafés, toiletten, parkeerplaatsen, enzovoort. Een aparte brochure gaat in op wat belangrijk is voor blinde en slechtziende bezoekers.

Veel belangrijke plaatsen in de westhoek zijn beschermd erfgoed, denk maar aan de loopgraven, en daar mag je niet zomaar aan raken. Natuurgebieden en historische sites of gebouwen zijn het moeilijkst. Er ligt nu een soort van wandelpad rond een originele loopgraaf, waardoor je met je rolstoel zo dicht kan komen dat je er in kan kijken. Op andere plaatsen is met reconstructies gewerkt, daar lukt het natuurlijk vlotter om toegankelijkheid voor iedereen mee te nemen.

We denken bij toegankelijkheid niet alleen aan rolstoelen. Een bezoek wordt pas echt een belevenis als je zintuigen zoveel mogelijk aangesproken worden. Kijken en luisteren, maar ook voelen en ruiken. Heb je al eens (op een veilige manier) de geur van mosterdgas of chloorgas waargenomen? In het Memorial Museum Passchendaele 1917 kan het. Dit is voor iedereen leuk, ook voor mensen zonder beperking. Na de Westhoek hebben we toegankelijkheid aan de kust in kaart gebracht. Als mensen aan de kust zijn, waar gaan ze naartoe? Uiteraard naar het strand, maar ook naar de terrasjes langs de dijk en naar alles wat er verder in de buurt te beleven is. Ook hiervan hebben we nu een gratis brochure.

Nu zijn we met de kunststeden in gesprek en daarna komt het groene binnenland aan bod en dan zijn we waar we willen. Zelfs vanuit het buitenland komen ze naar onze initiatieven rond toegankelijkheid kijken en in Londen hebben we er zelfs een prijs voor gekregen.

In vergelijking met veel andere plaatsen heeft Vlaanderen vooral de logies goed georganiseerd. Wij hebben een beschermd label voor toegankelijke logies. Geen rolstoel-symbool maar een A en A+ label. Als je via 'Toerisme Vlaanderen' naar dit label uitkijkt ben je er zeker van dat zij toegankelijk zijn.

LVPH: Aan welke punten moet nog gewerkt worden?

Wij moeten nog een tandje bijsteken wat vervoer en ruimtelijke ordening betreft. Er zijn nog te veel onnodige belemmeringen die mensen hinderen bij hun verplaatsing. Ook de signalisatie van bijvoorbeeld aangepaste toiletten of liften moet nog beter. Niet alleen in België maar ook in het buitenland. Zo was ik met mijn vrouw in Assisi (Italië). Mijn vrouw duwde mij langs een steile helling naar boven. Toen we puffend en zuchtend boven waren aangekomen, kwam er een man naar haar toe die zei dat er een lift was. Jammer genoeg was de lift niet zichtbaar en er was geen pijltje te bespeuren. Toch zie je ook in het buitenland mooie initiatieven over toegankelijkheid. Zo was ik eens in Barcelona in "La Pedrera", een gebouw van Gaudi. Daar waren heel wat hellingen gemaakt voor rolstoelgebruikers die opgaan in de architectuur van het gebouw. Heel mooi gedaan.

LVPH: Toerisme Vlaanderen is een overheidsinstelling. Projecten waarvan jullie het initiatief nemen moeten toegankelijk zijn maar hoe zit het met privé-initiatieven? Ik veronderstel dat dit heel wat geld kost om hotels, cafés, toegankelijk te maken?

Meestal investeert Toerisme Vlaanderen samen met externe partners in een project. Het gaat dan wel vaak over grote attracties en musea, niet om een hotel of café alleen. Maar gelukkig zijn de aanpassingen niet altijd zo duur als je zou denken. Toegankelijkheid is voor Toerisme Vlaanderen altijd een belangrijke voorwaarde bij subsidiedossiers. Daarbij gaan we enigszins verder dan wat de wet voorschrijft. Logisch: het is de bedoeling dat deze investeringen ook echt renderen. Het toegankelijk maken van je zaak wordt dan winstgevend. De eerste stap voor ons is duidelijke informatie geven over wat toegankelijkheid is en hoe je dat het best regelt. Alles staat in een technisch boek, speciaal voor de toeristische sector. Dat boek is gratis verkrijgbaar, ook voor kleinere initiatieven.

Een fout is vlug gemaakt. Zo jammer als een aangepast toilet een deur heeft die langs binnen opendraait! Je verliest een pak ruimte en als iemand valt, bestaat de kans dat de deur niet meer open kan. Of wat je ook vaak ziet: een toiletspot die zo pal in het midden staat dat je er langs geen enkele kant met een rolstoel naast kunt staan en dat is juist heel belangrijk.

LVPH: Hoe ziet jouw ideale reis eruit?

Reizen is vrijheid. Het geeft je ademruimte. Je verlegt je grenzen en je ontdekt dat je meer kan dan je zelf gedacht had... Mijn ideale reis is die waar ik zonder veel voorbereiding naar toe kan gaan. Maar die vrijheid heb ik niet of durf ik niet altijd nemen. Stel dat je vertrekt naar een ver land waar je geboekt hebt in een toegankelijk pension. Eenmaal ter plekke blijkt dit niet zo te zijn en dan sta je daar. Heel erg als dat je overkomt.

Omdat correcte informatie zo belangrijk is, ook als je naar het buitenland reist, heb ik samen met enkele vrienden een eigen website gemaakt met informatie en reisverslagen over toegankelijke plaatsen, wereldwijd.

Toegankelijkopreis.be heet deze website.

LVPH: Welke anekdote is jou het meest bijgebleven als het over toegankelijkheid gaat?

Een tijdje geleden ging ik samen met mijn diensthoofd Katrien naar een congres in Londen. We reisden met de Eurostar, ik zat in mijn manuele rolstoel. Bij het vertrek moesten we langs een hoge balie van de douane. Mijn diensthoofd gaf de twee paspoorten af waarop de douanier zei dat er iets niet klopte, dat dit niet haar paspoort was. Waarop Katrien begon te lachen en naar beneden wees en zei dat het mijn paspoort was. Die balie was zo hoog dat ik er gewoon onderlangs reed zonder dat de douanier mij zag.

LVPH: Het valt me op dat jullie bezoekerscentrum zeer aangenaam ingericht is, heeft dit een bedoeling?

Zeker. Het is niet alleen uit esthetisch oogpunt dat die kleuren op de grond geschilderd zijn. Het zijn contrasterende kleuren, zodat slechtzienden beter zien waar ze lopen. Op de grond zie je ook overal bolletjes en streepjes. Dat zijn reliëftekens. Blinden en slechtzienden voelen aan de hand van die tekens waar ze zijn. Aan de inkomdeur die automatisch open gaat en breed genoeg is voor rolstoelgebruikers, staat een plateau op aangepaste hoogte met informatie over de verschillende diensten hier in het gebouw, zelfs in braille. Informatiebrochures staan ook voor rolstoelgebruikers op aangepaste hoogte. Bij brandalarm gaat er ook een speciaal lichtsignaal aan voor mensen die slecht of niet horen. Inderdaad een leuk gebouw en volledig toegankelijk, glimlacht Pieter.

Meer info:

www.visitflanders.com/nl/toegankelijkheid
en www.toegankelijkopreis.be

Wat niet verboden is, dat mag!

Mag een elektrische driewieler op een gehandicaptenparking staan?

“Strikt genomen niet”, zegt het Belgisch instituut voor verkeersveiligheid. Aangezien er geen parkeerkaart voor personen met een handicap aanwezig is.

Een andere reden zou zijn dat je op het eerste zicht aan je driewieler niet kan zien of je recht hebt op een parkeerkaart.

Toch zijn de politiediensten van de verschillende zones in steden en gemeenten er nog niet zeker van of dit niet mag.

Volgens artikel 27bis van de wet zijn de parkings voorbehouden voor voertuigen die gebruikt worden door de personen met een handicap die houder zijn van de speciale kaart. “Maar een fiets met minder dan 250 watt is geen voertuig en een fiets mag op een gehandicaptenparking zonder kaart worden geparkeerd. Want als het niet verboden is, dan mag het”, zegt commissaris Danny Wendelen van Heusden-Zolder. Er is nu advies aan de verkeersdeskundigen gevraagd. Ik zou toch maar hun antwoord afwachten alvorens je jouw driewieler op een gehandicaptenplaats parkeert.

Zonder grenzen: mensen met een beperking aan het woord

Via het project ‘Zonder Grenzen’ van de universiteiten van Gent en Antwerpen en het Steunpunt “Gelijke Kansenbeleid” nemen mensen met een beperking het woord. In hun verhalen staan ervaringen rond participatie, inclusie en grenzen centraal. Het project kadert binnen de doctoraatsstudie van orthopedagoge Tina Goethals. Er werden bijna vierhonderd verhalen verzameld van mensen met een beperking waarin inclusie en participatie centraal staan. De moeite waard om deze website te bezoeken: sgkb.zondergrenzen.be.

Kan of durf je het niet te zeggen

Je wil de bus nemen, de weg vragen, hulp bij het oversteken... maar je kan of durft het niet te vragen? Dan is er een handig hulpmiddel: het BlueAssist-kaartje

of -App op je smartphone met een internationaal erkend icoon.

Vlaanderen telt ruim 660.000 personen die het moeilijk hebben met lezen of het formuleren van een eenvoudige vraag. Bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke beperking, beginnende dementie, mensen die niet kunnen horen of spreken, enz. Dikwijls blijven ze door deze communicatieve drempels liever thuis.

Met dit eenvoudig en terzelfdertijd ingenieus systeem kunnen heel wat problemen opgelost worden. Door op het kaartje een eenvoudige vraag zoals bijvoorbeeld:

“Waar kan ik de trein naar Gent nemen?” te schrijven, kun je op die manier hulp vragen aan de mensen. Het internationaal erkend icoon geeft vertrouwen en verbintenis met de medemensen.

Andersom geeft het op weg helpen van gebruikers van BlueAssist je een goed gevoel. Je kunt het een beetje vergelijken als een goede daad stellen, zoals een oudere dame de straat helpen oversteken. Je kunt bij de vzw BlueAssist assistent worden.

Voor meer info: www.blueassist.eu/home.

De uitwisseling van je medische gegevens: jouw gezondheid staat centraal

Geef je toestemming voor het elektronisch delen van je gezondheidsgegevens. Een betere communicatie tussen de personen die je behandelen komt jouw gezondheid ten goede.

Stel je de volgende situaties voor: je wordt opgenomen in het ziekenhuis via de spoeddienst en je bent allergisch voor bepaalde geneesmiddelen. Of je onderging een tijdje geleden een radiologisch onderzoek en voor een behandeling moet je zorgverlener het resultaat van dit onderzoek kennen. In deze situaties is het belangrijk dat je zorgverleners toegang hebben tot je gezondheidsgegevens. Als je je geïnformeerde toestemming hebt gegeven, dan kunnen je zorgverleners je gegevens bovendien eenvoudiger en sneller bekijken.

Wat is de geïnformeerde toestemming?

De geïnformeerde toestemming is de goedkeuring die je als patiënt aan je zorgverleners geeft om je gezondheidsgegevens elektronisch en op een beveiligde manier met elkaar te delen. Het delen van de gegevens vindt uitsluitend plaats in het kader van de continuïteit en de kwaliteit van de zorg en voldoet aan de regels betreffende de bescherming van je persoonlijke levenssfeer. Je kunt op ieder ogenblik je toestemming intrekken en bepaalde zorgverleners uitsluiten.

Waarom je toestemming geven?

In de loop van je leven raadpleeg je verschillende zorgverleners. Door je toestemming te geven, aanvaard je dat de personen die je behandelen informatie over je gezondheid met elkaar delen. Deze zorgverleners kunnen je beter behandelen als ze samenwerken en je medische voorgeschiedenis kennen. Ze kunnen je snellere zorg verlenen en voorkomen dat je onnodige onderzoeken moet ondergaan.

Welke gegevens worden gedeeld?

Alle gegevens die in het bezit zijn van zorgverleners kunnen worden gedeeld voor zover ze nuttig zijn voor je behandeling. Het gaat bijvoorbeeld om resultaten van bloedonderzoeken, röntgenfoto's, vaccinatie- en medicatieschema's, voorgeschreven en afgeleverde medicatie of informatie die bij je ontslag uit het ziekenhuis aan je behandelend arts werd meegedeeld. Al deze gegevens samen vormen het zogenoemde 'gedeeld gezondheidsdossier'.

Wie heeft toegang tot je gegevens?

De zorgverleners met wie je een zorg- of therapeutische relatie hebt, of met andere woorden enkel de zorgverleners die je verzorgen of behandelen, bv. je huisarts, je tandarts of je geneesheerspecialist. De arbeidsgeneesheer, de geneesheer van je ziekenfonds en van je verzekeringsmaatschappij hebben dus geen toegang tot je gegevens.

Hoe je toestemming registreren?

Je kunt je toestemming op twee manieren registreren met je elektronische identiteitskaart (eID):

1. je kunt dit op een eenvoudige manier zelf doen via **www.patientconsent.be**;
2. je kunt dit doen met de hulp van je huisarts, je zorgverlener, je apotheker, de opnamedienst van het ziekenhuis of je kunt de hulp vragen van je ziekenfonds. Wens je dit te regelen via je ziekenfonds? Neem dan vooraf contact op om te weten bij welke dienst je moet langsgaan om de toestemming te helpen registreren.

Voor kinderen die geen elektronische identiteitskaart hebben (kids-ID met een PIN-code) en voor alle andere personen die niet over een eID beschikken, kan je zorgverlener je toestemming registreren.

Veilig en vertrouwelijk!

De elektronische netwerken voor het delen van gezondheidsgegevens zijn streng beveiligd en voldoen aan de hoogste veiligheidscriteria. Elke toegang tot je gegevens wordt geregistreerd. Zorgverleners zijn gebonden aan het beroepsgeheim en het gebruik van je gezondheidsgegevens zonder toelating is bij wet strafbaar. Alleen zorgverleners met wie je een zorg- of therapeutische relatie hebt, kunnen je gegevens raadplegen. De elektronische gezondheidsnetwerken leven de privacywet en de wet op de patiëntenrechten na.

Meer informatie

Meer informatie vind je op www.patientconsent.be, via het nummer 02 524 97 97 of via e-mail naar info@gezondheid.belgie.be. Ook op www.lm.be, in de rubriek 'ziekteverzekering' vind je meer informatie over dit onderwerp.

Bekijk ook zeker de animatiefilm over de geïnformeerde toestemming via Youtube. Typ hiervoor de volgende zoekterm in: 'Zijn toestemming geven om zijn gezondheidsgegevens elektronisch te delen'.

